

REFERAT § 17, stk. 4-udvalget for ensomhedsstrategi d. 05-10-2023

Mødedato Torsdag d. 05. oktober 2023 kl. 17:00

Mødested Aksen, Centervejen 91, 4550 Asnæs

Indholdsfortegnelse

Godkende dagsorden.....	3
Opfølgning på møde om Frivilligcenter.....	4
Henvendelser til medlemmer.....	6
Drøfte tematikker i ensomhedsstrategien med inspiration fra den Nationale Ensomhedsstrategi.....	8
Prioritering af årets midler - 2023.....	10
Drøfte årshjul 2023 for udvalgets arbejde.....	11
Eventuelt.....	12

Punkt 8: Godkende dagsorden

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Godkende dagsorden.

Beslutning

Godkendt

Punkt 9: Opfølgning på møde om Frivilligcenter

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Udvalget drøfter håndtering af ønske om Frivilligcenter i relation til arbejdet med ensomhedsstrategien.

Sagens opståen

Gennem flere år har aktive borgere og politikere arbejdet på at sætte fokus på Frivilligcenter som en løftestang for fritids- og foreningslivet i Odsherred. Det fremgår blandt andet af den [politiske samarbejdsaftale](#) (juni 2023).

Senest afholdt Folkeoplysningsudvalget møde om "Frivilligcenter" (14. september 2023). Projektudvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi var inviteret til at deltage. På mødet holdt en repræsentant fra FriSe (Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark) oplæg om frivilligcenters organisering, funktion og hvordan det kan komme til glæde og gavn, og for hvem.

Sagsfremstilling

I Danmark er der i dag 70 frivilligcentre fordelt på 65 kommuner, og i følge FriSe kan Frivilligcentre:

1. Gøre det nemmere for borgere at deltage i et fællesskab, blive frivillig eller finde hjælp og støtte.
2. Støtte og udvikle foreninger/frivillige fællesskaber og hjælpe nye i gang.
3. Understøtte netværk og samarbejder mellem foreninger, kommuner og andre såsom uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

De tre tematikker kan alle pege ind i arbejdet med at støtte borgernes muligheder for deltagelse i (flere) fællesskaber, og taler derfor ind i ambitionerne om at mindske antallet af ensomme.

Derfor kan der vise sig et tæt sammenfald i arbejdet med Frivilligcenter og Ensomhedsstrategi.

Under punktet fortsættes dialogerne om Frivilligcenter og det drøftes, hvordan etablering af et Frivilligcenter kan spille ind i udvalgets arbejde med at udfærdige en ensomhedsstrategi, og dermed hvordan to agendaer dermed bedst håndteres herfra.

Økonomiske konsekvenser

Etablering af et frivilligcenter vil for en kommune koste i alt kr. 460.000,- over to år. Fordelt som

1. år: Tilskud fra staten kr. 510.000,- og 190.000,- fra kommunen

2. år Tilskud fra staten kr. 430.000,- og 270.000,- fra kommunen.

Administrative, miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser

Flere forhold vil skulle afklares i forbindelse med evt. etablering af et Frivilligcenter i Odsherred, fx:

1. Involvering af borgere, virksomheder etc.
2. Den politiske involvering.
3. Bemandingen af frivilligcentrets bestyrelse.
4. "Snittefladerne" mellem arbejdet i administrationen i Odsherred Kommune og i regi af frivilligcentret.
5. Den fysiske placeringen af frivilligcentret.

Administrativ indstilling

Administrationen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi, at

1. Udvalget drøfter håndtering af ønske om Frivilligcenter i relation til arbejdet med ensomhedsstrategien.

Beslutning

Udvalget er overvejende positivt indstillet overfor et frivilligcenter og det er en mulighed at et frivilligcenter skrives ind i den lokale ensomhedsstrategi. Det tages op igen når skrivearbejdet går i gang. Det pointeres, at det er vigtigt at der skabes et bredt ejerskab til idéen om et frivilligcenter i Odsherred og det drøftes, at et frivilligcenter ikke behøver at være ét (fysisk) sted. Måske kan et frivilligcenter være forskellige steder/flytte sig rundt i kommunen. Der blev fortalt om eksempler fra andre kommuner, hvor man er startet i det små, fx Lyngby Taarbæk. Herefter kan man begynde at bygge op og udvide gradvist. Arbejdet med evt. at etablere et frivilligcenter knytter sig til arbejdet i Folkeoplysningsudvalget (der arrangerede informationsmødet med FriSe). Den kobling vil der fortsat være en opmærksomhed på.

Punkt 10: Henvendelser til medlemmer

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalg for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Udvalget drøfter indkomne henvendelser til medlemmerne i udvalget.

Sagsfremstilling

Der er løbende henvendelser til medlemmerne, som håndteres under dette (faste) punkt.

På de to første udvalgsmøde blev en henvendelse fra teater BorderLine drøftet.

Teater BorderLine er hjemmehørende i Odsherred, og producerer bl.a. teaterforestillinger for børn og unge og deres familier.

I forbindelse med udviklingen af en ensomhedsstrategi tilbyder teatret at spille forestillingen ”Ensomhed ... det holder ikke i længden”. Forestillingen består af tre små historier, der alle kredser om relationer, ensomhed og valg ud fra spørgsmål som:

Hvorfor bliver vi ensomme? Kan vi selv gøre noget ved den ensomhed, vi oplever? Og har vi et ansvar for at andre ikke føler sig ensomme?

Forestillingen retter sig mod sjette, syvende og ottende klasser, og består, udover selve forestillingen, af en efterfølgende samtale

mellem elever og skuespillere, en ensomhedsaktion hvor eleverne kommer med bud på, hvordan ensomhed kan håndteres på en god måde – og endelig udformning af en ensomhedsstrategi i hver af de deltagende klasser.

Prisen for forestillingen for alle sjette, syvende og ottende klasser på skolerne udgør 180.000 kr. Forestillingen er refusionsgodkendt af Statens Kunstfond, således vil der kunne opnås en prisreduktion på 50 %. Det vil være gratis for skolerne at deltage, og der vil efterfølgende blive søgt fundraising i forhold til hvor mange skoler/klasser, der ønsker at deltage.

Håndtering af henvendelsen

I et forsøg på at få et overblik over interessen for forestillingen fra skolernes side, og dermed økonomien forbundet med aktiviteten, deltog projektleder Lise Jørgensen fra teatret og kommunens sundhedskoordinator den 16. august 2023 på et fælles skoleledermøde, hvor projektet blev præsenteret. På skoleledermødet den 13. september blev der fulgt op på henvendelsen. Tilbagemeldingerne fra skolelederne var, at "skolerne er positivt stemt overfor forestillingen og temaet omkring ensomhed, men der foregår mange spændende ting på skolerne i forvejen, som ændrer på elevernes "normale" skemaer. Derfor er der et ønske om, at teaterstykket kan blive en del af de teaterforestillinger, som skolerne i forvejen ser årligt, og dermed at komme med i næste års teaterforestillinger."

Ny henvendelse

Administrationen har modtaget en ny henvendelse fra Naturvejleder Dorthe Pedersen. Hun har gennem sit firma "geoguide Odsherred" (cvr 30445570) søgt og fået bevilget midler til projekt "natur'lige fællesskaber" (Bilag 1). Et forløb over 6 mødegange a 4 timer, målrettet modne kvinder der savner meningsfulde fællesskaber og føler sig ensomme. Projektet skal afhjælpe ensomhedsfølelse og savn af meningsfulde fællesskaber samt tilføre større tilknytning til og viden om naturen.

Hun skriver: "Da jeg søgte, var det med LOF og Kalundborg kommune som samarbejdspartnere. LOF skulle have et mindre beløb for administration og markedsføring, og trivselspsygeplejersken i Kalundborg Kommune skulle være med at finde relevante borgere, evt. sygemeldte eller hos jobcenteret. Desuden forpligtede Kalundborg Kommune sig til at betale 8000 kr. for forløbet. Imidlertid var der lederskifte i LOF og trivselspsygeplejersken blev syg. Det sandede til, hvorfor jeg nu har kontaktet Vellivfonden for at høre, om det var ok at spørge Odsherred."

Det skal drøftes, om forespørgslen skal imødekommes.

Under punktet har udvalgsmedlemmerne mulighed for også at bringe øvrige refleksioner og henvendelser frem.

Økonomiske konsekvenser

Udvalget råder over kr. 150.000 kr. til aktiviteter.

Administrativ indstilling

Administrationen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi, at

1. drøfte indkomne henvendelser til udvalgsmedlemmerne.

Beslutning

Beslutning vedr. henvendelsen fra Geoguide Odsherred:

Projektet og intentionen anerkendes, men projektudvalget mener ikke at henvendelsen hører hjemme i dette udvalg og opfordrer til, at midlerne til projektet forefindes på anden vis.

Bilag

Ansøgning_Dorthe Pedersen_Naturvejleder

Punkt 11: Drøfte tematikker i ensomhedsstrategien med inspiration fra den Nationale Ensomhedsstrategi

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Udvalget fortsætter drøftelserne om udvalgte tematikker i ensomhedsstrategien på baggrund af et kort oplæg om den Nationale Ensomhedsstrategi.

Sagens opståen

Størstedelen af Folketingets partier blev med Aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 enige om at afsætte midler til arbejdet med en national strategi mod ensomhed og en dertilhørende handlingsplan. Et Nationalt Partnerskab mod Ensomhed (NPE), som Røde Kors og Ældre Sagen er facilitatorer for, har stået bag arbejdet. NPE består af 115 aktører på tværs af sektorer, brancher og fagområder, her i blandt Odsherred Kommune, som har bidraget til indholdet i strategi og handlingsplanen. En tværgående arbejdsgruppe bestående af 34 centrale interessenter har desuden bidraget til at kvalificere processen og materialet.

Den Nationale Ensomhedsstrategi blev lanceret i juni 2023, hvorefter politiske forhandlinger på Christiansborg afgør, hvordan den endelige strategi skal se ud, og hvordan den skal implementeres.

Sagsfremstilling

Den Nationale Ensomhedsstrategi består af 5 tværgående fokusområder og 22 arenaspecifikke fokusområder fordelt inden for 5 livsarenaer (bilag 1). Handlingsplanen består af 75 tværgående og initiativer (bilag 2). Ventilen, en frivillig social organisation, der har til formål at forebygge og afhjælpe ensomhed blandt unge, har lavet en pixiudgave af ensomhedsstrategien (bilag 3).

Odsherred Kommune har bidraget til arbejdet med viden og ekspertise i arbejdet gennem deltagelse i en workshop.

Den Nationale Ensomhedsstrategi indeholder både anbefalinger til at forebygge og afhjælpe ensomhed. Afsættet er, at ensomhed opstår indenfor fem livsarenaer, og dermed også bør forebygges og afhjælpes her: Hjem og bolig, Dagtilbud, skole og uddannelse, Fritid og fællesskaber, Arbejdsliv og beskæftigelse og Sundhed og pleje.

Strategien og handlingsplanen bygger på flere principper for, hvordan ensomhed, og særligt langvarig ensomhed, kan nedbringes. Fx påpeges det, at der skal sætte ind mod ensomhed på flere forskellige niveauer: Løsninger på individplan, på lokalsamfundsniveau og strukturelle løsninger på samfundsniveau. Og at der bør laves indsatser rettet mod forskellige grupper af borgere: Den almene befolkning (behov for at fremme mental sundhed og trivsel), højriskogrupper (behov for målrettet forebyggelse), og mennesker, der allerede oplever ensomhed (behov for afhjælpning). (læs mere om dette på side 19 i strategien).

Et af de "greb" der peges på - og som også har været drøftet i §17 stk. 4 udvalget - er, at arbejde for at ensomhed bliver afstigmatiseret og aftabuiseret, og at videndeling og samarbejde på tværs af myndigheder, virksomheder, civilsamfund og foreningsliv, kulturliv, uddannelsesinstitutioner, faglige organisationer og mange flere skal styrkes.

Udvalget skal på mødet den 11. december 2023 tage stage stilling til, om Odsherred Kommune skal stå som medunderskrivere på den Nationale Strategi mod Ensomhed hvilket vil betyde, at kommunen vil fremgå af et bilag i fremtidige eksemplarer og eksplicit forpligter sig til at bakke op om indholdet i strategien.

På det seneste møde drøftede udvalget udvalgte tematikker i Ensomhedsstrategien med baggrund i de mange input fra borgere i Odsherred, der er fremkommet på diverse temamøder om ensomhed. På dette møde fortsættes drøftelserne med afsæt også i amtionerne i den nationale Ensomhedsstrategi.

De udvalgte tematikker er fortsat, med afsæt i kommissoriet for udvalgets arbejde,

1. Input til strategien vision og målsætninger.
2. Udarbejdelse af en social vejviser - hvordan?
3. Nye veje til kontak til borgere, der oplever svær ensomhed.
4. Nye muligheder for fysiske forsamlingssteder i allerede eksisterence bygninger.

Administrativ indstilling

Administrationen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi, at

1. drøfte tematikker i ensomhedsstrategien med inspiration fra blandt andet den Nationale Ensomhedstrategi.

Beslutning

Udvalget drøftede ovenstående tematikker og fremkom med en række gode input, som er samlet i et mødenotat. Der blev fx talt om, at det vil være godt med en tæt kobling mellem den Nationale Ensomhedsstrategi og den lokale strategi, og at målsætningen om at halvere antallet af ensomme borgere i 2040 bør fastholdes, eller i hvert tilfælde ikke være lavere.

Der blev også talt om at nedbryde tabuet om ensomhed, om systematisk at arbejde med at byde nye borgere i kommunen velkommen, om at spotte ensomme borgere og hjælpe dem ind i fællesskaberne. Det blev fortalt, hvordan man i ungehusene arbejder med nærvær og med at skabe en "hilsekultur", og om transporttid som en mulighed for gode samtaler. Der blev talt om socialkompass.dk som er en hjemmeside, der drives af frivillige, og er en enkel oversigt over aktiviteter i de kommuner, som anvender platformen. Om brug af infoskærme i kommunerne, dialogkaffe, værtskab og om at skabe en god kobling mellem de øvrige strategier i kommunen, fx ift. by- og boligudvikling, der også har betydning for udvikling af ensomhed/styrkelse af fællesskaber med mere.

Bilag

NPE_National-Strategi-mod-Ensomhed

NPE_Handlingsplan

Pixiversion-Ensomhedsstrategi-Ventilen

Punkt 12: Prioritering af årets midler - 2023

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Udvalget beslutter fordelingen af årets midler.

Sagens opståen

Jf. kommissoriet (bilag 1) har udvalget fået tildelt kr. 150.000,- årligt til arbejdet med ensomhedsstrategi.

Sagsfremstilling

Under punktet besluttet, hvordan midlerne skal bringes i anvendelse dels ift. de eksterne henvendelser, dels ift. øvrige ønsker i udvalget og dels ift. mulig overførsel til næste års budget.

Økonomiske konsekvenser

Udvalget råder over kr. 150.000,- årligt.

Administrativ indstilling

Administrationen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi, at

1. beslutte fordelingen af årets økonomiske midler 2023.

Beslutning

Udvalget indstiller til det politiske udvalg at midlerne overføres til udvalgets arbejde i 2024

Bilag

Kommissorium_§17 stk. 4 udvalg_Ensomhedsstrategi_Endelig version

Punkt 13: Drøfte årshjul 2023 for udvalgets arbejde

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Udvalget drøfter tids- og procesplan (årshjul) for udvalgets arbejde.

Sagens opståen

På det første møde i udvalget blev det besluttet, at der skal udarbejde et årshjul for udvalgets arbejde, med henblik på at skabe et fælles overblik over opgaver, mødeindhold med mere.

Sagsfremstilling

På mødet præsenteres udvalget for et forslag til et årshjul, som kan danne rammen om udvalgets arbejde.

Administrativ indstilling

Administrationen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi, at

- drøfte årshjulet for udvalgets arbejde.

Beslutning

Under punktet blev det pointeret, at der aktuelt kun er fire planlagt udvalgsmøder tilbage, før strategien skal være færdig. Derfor beslutes, at skrivearbejdet så småt skal igangsættes. Sara Knabe og Jesper Lorentz Bertelsen tager hul på opgaven frem mod næste udvalgsmøde. Der var forslag om at afslutte den lokale strategi med en implementeringsplan, og at der kunne fx fremgå tekstbid ala ”Byrådet vil/kommunen vil...”, hvilket er set ifm. Arkitekturpolitikken.

På det kommende møde inviteres hhv. Ungeguiderne til at holde et oplæg om arbejdet med unge i udsatte positioner, samt Sundhedsafdelingen, der inviteres til at fortælle om ABC for Mental sundhed.

Punkt 14: Eventuelt

29.00.00-P20-23-1

Kompetence

§17 stk. 4 udvalget for arbejdet med ensomhedsstrategi.

Beslutningstema

Eventuelt

Beslutning

Jørgen Revsbech oplyser at der er en skurvogn i Odden, som ønskes opstillet på havnen. Skurvognen kunne fungere som et samlingssted med henblik på flere fællesskaber og mindre ensomhed. Men det kan ikke umiddelbart lade sig gøre, til stor ærgrelse. Spørgsmålet er, hvor man går hen med sådan en udfordring?

Det blev nævnt at der står en skurvogn i Nykøbing, som fungerer rigtig godt – så det burde kunne lade sig gøre.

Udvalgsrepræsentanter fra TSF og SÆP bringer det ind i deres udvalg, med henblik på efterfølgende at få det bragt ind i vækst- og udviklingsudvalget.